

UDC 378:141:371.134(043.3):355

DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2019-92-5-204-210>

SYSTEM OF PREPARATION OF FUTURE FRONTIER GUARDS FOR PROFESSIONAL INTERACTION

K. Yu. Tushko

ORCID 0000-0001-7684-5622

The article is devoted to the problem of readiness of future specialist for professional interaction. The focus that the interaction is both a process and a result. The main methodological approaches to the problem of professional interaction are listed: synergetic, axiological, competent, active, etc. There was analyzed the level of urgency of the problem of the ability of a specialist frontier guard to professional interaction. Due to the analysis of scientific psychology and pedagogical, philosophical literature it was proved that the phenomenon of professional interaction has not been investigated in the field of higher military education.

Due to the analysis of the scientific works of specialists of border authority and the use of the system approach, there was built a system of preparation of future frontier guards for professional interaction. There was presented and disclosed the content of the main elements of such system (pedagogical conditions, subjects and objects, etc.). There were characterized the vertical and horizontal structures of the abovementioned system. The important characteristics of the system of preparation of frontier guards for professional interaction are listed: control and passing of vehicles and persons; engineering and technical equipment of the border, organization and performance of border control; cessation of illegal movement of vehicles and persons across the state border; coherence of the activity with military units and law enforcement institutions concerning border protection; performance of operational and intelligence activities; implementation of information-analytical and prospecting-investigative procedures for ensuring the integrity of state borders; participation in counteraction of criminal formations of various kinds.

Key words: *Interaction, system, complex, elements, professional cooperation, professional preparation, future frontier guards, State Border Service, border authority, control and protection of the border.*

Problem statement in a general view and its connection with important scientific and practical problems. The human society is developed

in such a way that it combines elements such as individuals, groups, institutions, and mutual processes. Law enforcement fundamental institutions belong to this social structure. The Border Guard Service of Ukraine is an institution, that is, such an organization, without which the normal existence of the national society is impossible. It should be noted that the state of Ukrainian fundamental social organizations can be called marginal (transitional). The Border Guard Service of Ukraine is obliged to perform important functions of the state and international levels, and in this regard, a high level of professionalism, competence and education is required from representatives of this authority. It is this reasoning that is fundamental in the system of higher school now: to provide quality preparation to future professionals of any field, including law enforcement. The effective functioning of the Border Guard Service also depends on such a component as the capacity of future frontier guards to professional interaction.

Modern masses of information, the scope of globalization, the state of Ukrainian affairs in the international sphere, provision of the priority to the western vector of the functioning of society, are the basis of the urgency of study of the problem of forming the capacity of future specialists to professional interaction.

The capacity of the specialist to perform the professional interaction is an urgent problem in modern society (Нечаєв, 1991).

Analysis of the last researches and publications in which the decision of the problem has begun and on which the author grounds his research.

The analysis of the presented problematics confirms the existence of a large number of scientific works, which confirm its importance and multidimensionality.

The period of ancient times, which created the foundation of the mechanical concept of interaction, is relevant today. This problematics are the subject of interest of scientists belonging to different educational fields: B. Ananiev, L. Vygotsky, G. Hegel, Kant, O. Korotaieva.

The scientists studied the problem from different angles, in particular: I. Zymnia, L. Petrovska, etc., identifying the issues of interaction from philosophical, sociological and pedagogical perspectives; T. Chapl disclosed the content of information interaction; F. Rozanov – social interaction; N. Danylevskiy – multicultural; N. Kashchei – social and political, etc.

Setting of the unsolved parts of the shared problem to which the article is devoted. An analysis of the content of the issue of ensuring the capacity of future frontier guards to professional interaction in the system of their professional preparation is possible on the basis of determining the nature, content and types of certain professional competencies.

The **purpose** of the proposed article is to analyze the system of preparation of future frontier guards for professional interaction.

Statement of the basic research material with full substantiation of the received scientific results. The realization of preparation of future officers of border authorities for interaction is possible on the basis of adherence to the provisions of key methodological approaches: synergetic, competence, acmeological, person-centered, axiological and systemic.

Taking into account the existence of the abovementioned studies, it should be emphasized that the fundamental principles of interaction are not fully defined, in particular, the system of professional interaction in the State Border Agency of Ukraine.

The content of the system of preparation of future frontier guards for professional interaction in the presented scientific work is positioned as a set of certain components that are interdependent and have certain structural and functional content. In the role of components of the system of preparation of cadets-frontier guards for professional interaction are: pedagogical conditions of formation of capacity to professional interaction, organizational forms of this preparation, fundamental methodological approaches, a set of traditional and new educational resources and methods.

The development and substantiation of the system of preparation of future frontier guards for professional interaction is an important component of the national educational system. The detailed characterization and analysis of this system can be carried out both in sequence (horizontal structure) and through the hierarchy (vertical structure).

The vertical hierarchy of the system of preparation of future frontier guards for professional interaction provides the content of education of a certain level, from a comprehensive educational institution, and to a higher education institution in a border authority (National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytsky, hereinafter referred to as – NASBGSU).

The horizontal structure of the abovementioned system provides the practical training of the skills of professional interaction in a fragmentary way during training lessons in the educational process of NASBGSU, as well as during the implementation of the practice (internship) in the authorities and forces of security and protection of the state border of Ukraine. The structures described above are not definitive because they depend on each other and on exogenous and endogenous factors. This, in its turn, makes it possible to carry out the mutual correction.

In the designed system of preparation of future frontier guards for professional interaction, such objects as cadets and representatives of scientific

pedagogical staff, as well as the content of educational disciplines are worth notice: philosophy, pedagogics, sociology, political and economic systems, ethics, moral and psychological support of the activities, etc.).

Important features of the proposed system also include the content of the future professional sphere of frontier guards, in particular: control and passing of vehicles and persons; engineering and technical equipment of the border, organization and performance of border control; cessation of illegal movement of vehicles and persons across the state border; coherence of the activity with military units and law enforcement institutions concerning border protection; performance of operational and intelligence activities; implementation of information-analytical and prospecting-investigative procedures for ensuring the integrity of state borders; participation in counteraction of criminal formations of various kinds (Балл, 1997).

Thus, the specific content, structure and properties of the system of preparation of future frontier guards for professional interaction make it possible to improve the professional activity of officers of the Border Guard Service of Ukraine.

Conclusion and prospects of the further investigations in the given direction. The systematic approach is considered universal in science, because it takes into account many conditions and features of the process or phenomenon under study. The use of this approach in the presented issue made it possible to identify strengths and weaknesses in the system of preparation of future frontier guards for professional interaction. The practical implementation of the designed system will allow making timely adjustments and rise in competence of officers of the border service.

References

1. Ball, H. O. (1997). Psykholoho-pedahohichni zasady humanizatsiyi osvity. [Psychological and pedagogical foundations of humanization of education]. *Osvita i upravlinnya*, Vol. 1, # 2, 21–36 (ukr).
2. Hylford, D. (1955). *Try storony yntellekta. Psykholohyya myshlenyya. [The Three Sides of Intelligence. The psychology of thinking]*. Moscow: Prosveshchenye, 433–456 (rus).
3. Honcharenko S. U. (2008). *Pedahohichni doslidzhennya: metodolohichni porady molodym naukovtsyam [Pedagogical research: methodological advice to young scientists]*. Kyiv-Vinnytsya: DOV "Vinnytsya" (ukr).
4. Dyyak, V. (2013). Osoblyvosti sotsialno-ekonomichnoyi pidhotovky yak skladovoyi fakhovoyi pidhotovky maybutnikh ofitseriv-prykordonnnykiv [Features of socio-economic training as a component of professional training of future border guards]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoyi akademiyi Derzhavnoyi prykordonnoyi*

- sluzhby Ukrainy. Ser.: Pedagogichni ta psykholohichni nauky*, #3, 76-85. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnapv_ppn_2013_3_10. (ukr)
5. Ishchenko, D. (2015). *Metodyka otsynuyvannya profesynoyi kompetentnosti ofitseriv viddiliv prykordonnoyi sluzhby* [Methods of assessing the professional competence of border guards officers]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoyi akademiyi Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrainy. Seriya: Pedagogichni nauky*, #2, 121-130. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadpcpn_2015_2_13. (ukr)
 6. Nechayev, L. V. (1991). *Pidhotovka studentiv pedinstytutiv do vzayemodiyi z uchnyamy* [Preparation of students of pedagogical institutions for interaction with students] (Abstract of Candidate of Pedagogical Sciences Thesis). Kharkiv (ukr).
 7. *Pro Derzhavnu prykordonnu sluzhbu Ukrainy [On the State Border Service of Ukraine: Law of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 3 kvitnya 2003. # 661-IV. Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy* (2003). # 27. St. 208. Zi zminamy; ost. red. 9 cherv. 2013 r. (ukr).
 8. Stechenko, D. M., & Chmyr, O. S. (2005). *Metodolohiya naukovykh doslidzhen [Methodology of scientific researches]: pidruchnyk*. Kyiv: Znannya (ukr).

Література

1. Балл Г. О. Психолого-педагогічні засади гуманізації освіти. *Освіта і управління*. 1997. Т. 1. № 2. С. 21–36.
2. Гилфорд Д. Три стороны интеллекта. Психология мышления. Москва : Просвещение, 1955. С. 433–456.
3. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження : методологічні поради молодим науковцям. Київ ; Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
4. Дияк В. Особливості соціально-економічної підготовки як складової фахової підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Сер. : Педагогічні та психологічні науки*. 2013. № 3. С. 76-85. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnapv_ppn_2013_3_10 (дата звернення : 05.10.2019).
5. Іщенко Д. Методика оцінювання професійної компетентності офіцерів відділів прикордонної служби. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Педагогічні науки*. 2015. № 2. С. 121-130. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadpcpn_2015_2_13 (дата звернення 01.11.2019).
6. Нецаєв Л. В. Підготовка студентів пединститутів до взаємодії з учнями : автореф. дис ... канд. пед. наук. Харків, 1991. 18 с.
7. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 3 квітня 2003 р. № 661-IV. Відом. Верхов. Ради України. 2003. № 27. Ст. 208. Зи змінами ; ост. ред. 9 черв. 2013 р.
8. Стеченко Д. М., Чмир О. С. *Методологія наукових досліджень : підручник*. Київ : Знання, 2005. 309 с.

СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

К. Ю. Тушко

Стаття присвячена проблемі готовності майбутнього фахівця до здійснення професійної взаємодії. Наголошено на тому, що взаємодія виступає і процесом, і результатом. Перераховано основні методологічні підходи проблеми професійної взаємодії: синергетичний, аксіологічний, компетентісний, діяльнісний тощо. Проаналізовано рівень актуальності проблеми здатності фахівця-прикордонника до професійної взаємодії. Завдяки аналізу наукової психолого-педагогічної та філософської літератури доведено, що явище професійної взаємодії не досліджувалось у сфері вищої військової освіти.

Завдяки аналізу наукових праць фахівців прикордонного відомства та використанню системного підходу, побудовано систему підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до здійснення професійної взаємодії. Подано та розкрито зміст основних елементів такої системи (педагогічні умови, суб'єкти та об'єкти тощо). Схарактеризовано вертикальну та горизонтальну структуру згаданої системи. Перераховано важливі характеристики системи підготовки офіцерів-прикордонників до професійної взаємодії: контроль та пропуск транспортних засобів та осіб; інженерно-технічне оснащення кордону, організація та здійснення прикордонного контролю; припинення незаконного переміщення транспортних засобів та осіб через державний кордон; узгодженість діяльності із військовими формуваннями та правоохоронними інституціями щодо захисту кордону; здійснення оперативно-розвідувальної діяльності; реалізація інформаційно-аналітичних та пошуково-розушувальних процедур щодо забезпечення цілісності кордонів держави; участь у протидії злочинним утворенням різного виду.

Ключові слова: взаємодія, система, комплекс, елементи, професійна взаємодія, професійна підготовка, майбутні офіцери-прикордонники, Державна прикордонна служба, прикордонне відомство, охорона та захист кордону.

СИСТЕМА ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ОФИЦЕРОВ-ПОГРАНИЧНИКОВ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОМУ ВЗАИМОДЕЙСТВИЮ

К. Ю. Тушко

Статья посвящена проблеме готовности будущего специалиста к осуществлению профессионального взаимодействия. Отмечено, что взаимодействие выступает и процессом, и результатом. Перечислены основные методологические подходы к проблеме профессионального взаимодействия: синергетический, аксиологический, компетентностный, деятельностный и др. Проанализирован уровень актуальности проблемы способности специалиста-пограничника к профессиональному взаимодействию. Благодаря анализу научной психолого-педагогической и философской литературы, доказано, что явление

професійного взаємодіяння не досліджувалося в сфері вищого військового освіти.

На основі аналізу наукових праць спеціалістів пограничного відомства і використання системного підходу, спроектована система підготовки майбутніх офіцерів-пограничників к здійсненню професійного взаємодіяння. Виділено і обґрунтовано зміст основних елементів такої системи (педагогічні умови, суб'єкти і об'єкти і т.п.). Охарактеризовано вертикальну і горизонтальну структури данної системи. Перераховано важливі характеристики системи підготовки офіцерів-пограничників к професійному взаємодіяню: контроль і пропуск транспортних засобів і осіб; інженерно-технічне обладнання межі, організація і здійснення пограничного контролю; пресування незаконного переміщення транспортних засобів і осіб через державну межу; узгодженість діяльності з військовими формуваннями і правоохоронними структурами по захисті межі; здійснення оперативно-розвідальної діяльності; реалізація інформаційно-аналітичних і пошуково-роз'яснювальних процедур по забезпеченню цілісності межі держави; участь в протидії злочинним діям різного виду.

Ключові слова: взаємодіяння, система, комплекс, елементи, професійне взаємодіяння, професійна підготовка, майбутні офіцери-пограничники, Державна погранична служба, пограничне відомство, охорона і захист межі.

Тушко Клавдія Юрївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та соціально-економічних дисциплін, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький, Україна). E-mail: kltushko@ukr.net

Klavdiia Tushko – PhD in Pedagogy, Associate Professor, Department of Pedagogy and Socio-Economic Disciplines Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine (Khmelnyskiy, Ukraine). E-mail: kltushko@ukr.net